

גליון תזרני בהלכה, אגדה ומוסר

דברי מאיר

מאוצרותיו של הרב"ג רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומה"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד
תשרי התשפ"ב
גליון מס' 37

שימו לב!

בימי 'בין הזמנים' הבעל"ט

לא יתקיים

השיעור השבועי בהלכה ואגדה

ממורנו הרב שליט"א

אמר רבי מאיר

המאמר ההודשי

ממורנו הרב שליט"א

אור תהים

פרקי חיים מדבועינו הקדושים
שיום פקידת שנתם בחודש זה

דין ברחמים

< עבודת היום של ראש השנה

חז"ל אומרים (מובא בטור) שבערב ראש השנה מסתפרים ולובשים לבנים וכו', והטעם לזה: "בטוחים שיעשה להם נס".

וכתוב גם, שאין אומה כמו ישראל, שהרי אם אחד מהאומות יש לו משפט הרי שהוא לובש שחורים ומתעטף שחורים, **וישראל לובשים לבנים ומתעטפים לבנים.**

ומזה נראה את ענין הדין של ראש השנה, שבאמת יש דין, וודאי שיש לכל אחד לפשפש במעשיו ולעשות תשובה לפני ה', וכמו שאומר הפסוק (לגבי יום כיפור): "כי ביום הזה יכפר עליכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו", ודרשו חז"ל (סוף יומא): "עבירות שבין אדם למקום יום הכיפורים מכפר עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו", ואת זה הם למדו מהפסוק הזה, שנאמר בו: "לפני ה'", היינו שהעבירות של לפני ה' הם אלו שמתכפרים, אך בבין אדם לחברו יש לו יתר על כן לבקש סליחה מחברו, וטעם הדבר כי ה' אומר זה לא קשור אלי - אני מכפר לך, אך אם החבר לא סולח, מה אני יעשה?

< השילוב של "גילו ברעדה"

ומכל זה נראה שה' הוא אב רחמן שרוצה בתשובה, וכמו שאמר הפייטן: "כי לא תחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרכו וחיה", וזה הוא הענין של "בטוחים שיעשה להם נס", דהיינו שעם זה שעושים תשובה בטוחים ומאמינים בה' שהוא יעשה לנו נס, וכמו שאומר הכתוב

ב' דר"ה, א' תשרי - חל היארצייט של רבינו המלבי"ם - ר' מאיר לייבוש ב"ר יחיאל מיכל זיע"א, שנפטר בשנת תר"מ (לפני כ-140 שנה) - המפורסם בכל ישראל בספריו: "ארצות החיים" על השו"ע, ופירושו על התנ"ך. היה גאון עצום ונלחם בכל המשכילים בכל כוחו. היה רב ברומניה, בבוקרשט ועוד, ואח"כ גלה לאוקראינה - ושם קברו [שנתגלה לאחרונה].

שמעתי מאחד מגדולי הדור שליט"א בשם תלמיד של מרן ר' ברוך בער ליבוביץ זיע"א, שאמר שפירושו של המלבי"ם נכתב ברוח הקודש, זיע"א.

[מוסיף כאן הבחור ר' דניאל הירש שיחי, שבר"ה היארצייט של ר' אמנון ממגנצא זיע"א בעל "ונתנה תוקף". וכן בערב ר"ה, היארצייט של הגה"ק ר' מנשה קליין מאונגוואר זצ"ל - בעל "משנה הלכות", שהיה גאון ופוסק וצדיק גדול, וזכיתי להכירו. נקבר בצפת ע"פ צוואתו, ליד זקינו ר' עמרם חסידא זיע"א, זיע"א].

כמו כן ביום ב' דר"ה, א' תשרי - יארצייט של הגאון האדיר הרידב"ז מצפת זיע"א [ר' יעקב דוד ווילובסקי] שחיבר את הפירוש המפורסם על הירושלמי, שנדפס בפנים.

היה בתחילה רבה של סלוצק [הסלוצקער-רב] בליטא, אח"כ היה בשיקאגו ותיקן שם תקנות - היה תקיף מאוד, והקצבים שלא עשו כהוגן תלש להם את התעודה [כמו שעשה חתנו מרן הגר"י אברמסקי זיע"א בלונדון]. באחרית ימיו היה בצפת [כעת בבין הזמנים הייתי שם שבוע וראיתי את בית מדרשו - ליד ביהכ"ס האר"י האשכנזי], ושם נטמן, בעיצומו של ר"ה ע"י נכרים, וקהל של מאות מלווים יהודים, זיע"א.

ד' תשרי - יארצייט של רבינו ה"חיי אדם", ר' אברהם דאנציג זיע"א. היה בדורו של רבינו הגר"א זיע"א, ותלמידו. בהקדמת ספרו כותב, שעל אף מסחרו ניצל כל ימיו לתורה, זיע"א.

ת.נ.צ.ב.ה.

(מתוך שיעור - ד' תשרי תש"פ)

(תהילים): "נתת ליראיך נס להתנוסס". ויש לרמוז בזה, שמי שירא ועושה תשובה ה' עושה לו נס.

וממילא נלמד כאן גם את גודל ענין הביטחון בה', שיתכן שזה גופא הענין גם ללבוש לבנים וגם לירא מהדין, והשילוב של שניהם ביחד יביא את הדין לרחמים.

ולזה רמז הכתוב (תהילים): "עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה", וזה הוא ענין האמונה התמימה של יהודים שעליה רמז רש"י (שופטים) על הפסוק: "תמים תהיה עם ה' אלהיך" - "התהלך לפניו בתמימות ואל תחקור אחר העתידות ואז תהיה לחלקו ולחבלו" - היינו שיש לעשות את המוטל עלינו, כלומר: תשובה, תפילה, צדקה, וכמאמר הפייטן: "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה", ובד בבד להיות בטוחים ולא להיות מפוחדים.

וכמו שאמר עזרא לעם ישראל ביום ראש השנה: "אכלו משמנים ושתו ממתקים ושילחו מנות לאין נכון לו" - היינו שמצד אחד הם עשו תשובה כמבואר שם, אך מצד שני יש לאכול ולשתות ולשמח, שהרי: "חדוות ה' היא מעוזכם" וזה אין שייך באומות, ולכן כשיש להם דין הם לובשים שחורים ומתעטפים שחורים, ועל ישראל נאמר: "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ".

יה"ר שנזכה כולנו להכתב ולהחתם לחיים טובים ארוכים ולשלום בספרן של צדיקים גמורים, אמן.

מַאֲרֵת עֵינַיִם

הלכה, אגדה ומנהג
בעניני דיומא

• אחדות בארבעה מינים של ישראל •

< כל יהודי הוא חשוב!

חז"ל אומרים על טעם נטילת ד' מינים אלו שהם: אתרוג, לולב, הדס, ערבה, מפני שהם רומזים לארבעה סוגים שיש בעם ישראל: האתרוג רומז ליהודים שהם צדיקים ממש ויש בהם גם טעם וגם ריח, שזה אומר שיש בהם גם תורה וגם מעשים טובים, והלולב רומז לדרגה פחותה מזה לאלו שיש בהם טעם ואין בהם ריח, וההדס רומז לאלו שיש בהם ריח ואין בהם טעם, והערבה רומזת על הפחותים ביותר שאין להם לא ריח ולא טעם.

ורואים מעניין זה שאיתא בגמרא (סוכה): "ד' מינים מעכבין זה את זה" - דהיינו שאם הוא לוקח אחד בלי שיש לו את השני, הרי שהוא לא קיים מצוות ד' מינים [אם כי יש לו עניין כשיש לו רק מין אחד לקחת אותו כדי שלא ישתכח תורת ד' מינים אך אין הוא מקיים את המצווה בכלל].

וא"כ יש לנו קצת מושג כמה חשוב כל יהודי לפני ה', שאפילו זה שאין בו לא טעם ולא ריח ואנחנו יכולים לשער את מצבו הרוחני הירוד שאין בו לא תורה ולא מעשים טובים, בכל אופן הוא נחשב בעיני ה'. ויתר על כן רואים כאן את עניין האחדות, שהרי איתא בגמרא (סוכה) שיש לקחת את ד' המינים כשהם אגודים זה בזה, היינו שלא מספיק לקחת אותם זה אחר זה [יש בזה נידון שם, אך לכתחילה וודאי שיש לקחתם אגודים זה בזה], אלא יש לקחתם כשהם קשורים וחבוקים זה בזה.

< האחדות תביא את הגאולה

וזה מה שה' רוצה, שכל היהודים יהיו מאוחדים, ויקרבו תמיד גם את אלו שאינם בטעם ולא בריח - וידוע מה שאמר אבא אחד לבניו בטרם נפטר: "הביאו לי עשר מקלות!" כשהביאו לו עשר בניו את המקלות אמר להם: "כעת תשברו אותם!" ניסו הבנים זה אחר זה ולא הצליחו אמר להם אביהם: "כעת תפרידו אותם ותנסו לשבור!" ובאמת כשהיה כל קנה לבדו הוא נשבר בקלות, אמר להם אביהם: "אם רוצים אתם להצליח תשארו תמיד מאוחדים כי כך שום דבר בעולם לא יוכל לשבור אתכם..."

וזה העניין כאן של הד' מינים שכולם ביחד, וידוע שבסוכות פוחתים הקרבנות כנגד האומות שפוחתים ויורדים - ואולי גם זה רומז כאן שאם כל היהודים יהיו מאוחדים הרי שהם יוכלו לנצח את האומות. ואולי לזה רמזו דורשי רשומות את הפסוק (שיר השירים): "אמרתי אעלה בתמר" - "אעלה" ראשי תיבות: א'תרוג ע'רבה ל'ולב ה'דס, שע"י זה שכולם מאוחדים ביחד בד' מינים תבוא הגאולה שנרמזת בפסוק זה כידוע, אמן.

(ממורה"ר שליט"א)

אֲרָה - זו תּוֹרָה

מכתבי תורה והוראה
של מורנו הרב שליט"א

מַאֲרֵת הָאֵשׁ

סיפורי מופת והנהגות קודש
מגדולי ומאורי הדור שליט"א

מגדולי צדיקי וחסידיו דורנו הוא כ"ק מרן אדמו"ר מסקווירא שליט"א (נולד ב-כ"ו תשרי התש"א), שנזכה שיאריך עוד ימים רבים ושנים טובות על ממלכתו, בבריאות איתנה ונהורא מעליא, אמן.

סיפר מורנו הרב שליט"א:

זכיתי לפני כמה שנים להשתתף בביקור מאוד נדיר אצל מרן הגרב"מ אזרחי שליט"א, והיה זה ביקורו של כ"ק מרן אדמו"ר מסקווירא שליט"א, שהוא מגדולי האדמו"רים בעולם ויש לו אלפי חסידים ועיירה שלימה בארה"ב בשם 'ניו סקוויער'.

עוד בטרם הגיע אדמו"ר לבית ראש הישיבה הגיעו קבוצה של חסידים והתחילו לנקות את פתח הבית למרות שהבית היה נקי כבר, ובזה ראו את העניין של "מאן מלכי רבנן" ועניין "כבוד חכמים ינחלו", לאחר מכן הגיעו שיירה של רכבים ארוכה וממנה ירדו חסידים רבים שנכנסו לביתו של ראש הישיבה, ורק לאחר מכן הגיע רכבו של אדמו"ר שהגיע לבית ראש הישיבה.

ראש הישיבה קיבלו בחמימות רבה מאוד וכיבדו בפירות ממינים שונים, תוך כדי שהאדמו"ר לא רצה לאכול בטרם יטעם ראש הישיבה מהפירות, וכך הם כיבדו זה את זה, וראיתי את העניין הזה שתלמידי חכמים נוהגים כבוד זה בזה.

אחר כך סיפר אדמו"ר לראש הישיבה על הרה"ק ר' זושא מאניפולי זיע"א וראש הישיבה סיפר לו על מרן ה"סבא מסלבודקא זיע"א - שהיה בבחינה של חכמה והיה אומר בזמירות שבת את הפיוט: "דרור יקרא" כיוון שיש בו את המילים: "דעה חכמה לנפשך" - וביקש ממני ראש הישיבה להוריד מהקיר את תמונת ה"סבא מסלבודקא" זיע"א כדי להראותה לאדמו"ר, וזכיתי להביא לפניו את התמונה והוא התפעל ממנה מאוד. האדמו"ר הזמין את ראש הישיבה לבוא ולבקר אצלו בניו סקוויער, וכך הם נפרדו מתוך דברי תורה וכבוד הדדי זה לזה. פגישה נפלאה זו נחרתה בראשי ומאוד התפעלתי מאצילתו של אדמו"ר פיקחותו וחכמתו.

מוה"ר שליט"א עם מרן אדמו"ר מסקווירא והגרב"מ אזרחי שליט"א

בס"ד, יום א', ז' תשרי תשע"ז.

כבוד ידידי הגאון הנפלא רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א, שלום וברכה. אחדשה"ט באה"ר.

בענין מה שכתב ב"תבונות" - פרשת כי תבא תשע"ז, על הפסוק "ונתן ה' לראש ולא לזנב", וכן מה שמזכירים לבילוי ראש השנה "שנהיה לראש ולא לזנב". ולכאורה קשה, כי אם הוא ראש, אין הוא זנב? והארכתם בטוטו"ד.

וכשאכלתי לבילוי ר"ה ש"ז אצל מו"ר הגאון ר' ברוך מרדכי אזרחי שליט"א זכיתי להציג בפניו את השאלה, ונהנה מאוד, ואמר לי שלא מדובר כאן בב' אנשים אלא באותו אדם בעצמו, שפעמים הוא ראש ופעמים הוא זנב, ומבקשים שנהיה תמיד לראש [בתורה ובמצוות] ולא יכנס בתוכינו הזנב [שזה הגשמיות], שפעמים הזנב נכנס לראש, כלומר שהראש והזנב יכולים להתערבב ביחד, ומזה מבקשים להינצל, ודו"ק. ודפח"ח. בכבוד רב ובברכת גמח"ט בספעצ"ג, ידיך...

פורטל התוכן הרשמי של מורנו הרב שליט"א

< ארכיון גליונות 'דברי מאיר' < ארכיון שיעורי מוה"ר שליט"א < הודעות < גלריות < שאלות למוה"ר שליט"א < ועוד

או בלחיצה על הקישור: <https://5e1c4309dd0b6.site123.me/> סכון 'דברי מאיר'

כנסו לכתובת: <https://5e1c4309dd0b6.site123.me/>